

СКОТИНЯНСЬКИЙ Назар, здобувачка вищої освіти 4 курсу спеціальності
«Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **БОДНАР Олександр**, кандидат біол. наук, доцент
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІКУВАННЯ КОРІВ ЗА ПЕРСИСТЕНЦІЇ ЖОВТОГО ТІЛА ЯЄЧНИКА

Патологічні процеси в яєчниках корів є однією із основних причин неплідності, порушення племінної та селекційної роботи, передчасної вибраковки тварин. Тому науковці і практики постійно ведуть пошук ефективних та екологічно чистих лікувально-профілактичних засобів, які б проявляли мінімальний негативний вплив на макроорганізм та мали оптимальний лікувально-економічний [1,2].

Нині для відновлення відтворювальної функції самок та її регуляції запропоновано ряд методів, в основі яких лежить застосування препаратів, які проявляють як специфічну (гормональні та гормоноподібні препарати), так і неспецифічну загально стимулюючу дію [3-5].

Завданням досліджень було підвищення ефективності лікування корів з персистентним жовтим тілом яєчника.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом для досліджень були корови української молочної чорно-рябої, симентальської та української червоної молочної породи, які належали 3-м господарствам Хмельницької області. Середній вік тварин – 4,5 років, молочна продуктивність – 6,5 тис. кг. На першому етапі досліджень був проведений підбір біостимуляторів та гормональних препаратів, визначені їх оптимальні дози, комбінації та раціональні методи введення [6, 7].

Результати дослідження. Нами попередньо було встановлено, що запропоноване одночасне внутрішньоартеріальне введення «естрофану» та «аміридину 1%» проявляє виражений лютеолітичний ефект та є ефективним методом індукції статевої охоти у корів; дозволяє вдвічі зменшити рекомендовані настановою дози препаратів.

Корів з персистентним жовтим тілом яєчника розділили на 4 групи Тваринам 1-ї дослідної групи (Д1) після трансректального обстеження та масажу яєчників і матки застосували «естрофану» в дозі 2 мл внутрішньом'язово. Коровам 2-ї дослідної групи (Д2) після масажу геніталій внутрішньом'язово ін'єктували 2 мл «естрофану» та 10 мл «аміридину 1%», а 3-ї дослідної групи (Д3) – «естрофану» в дозі 1 мл поєднаного з 5 мл «аміридину 1%» вводили у внутрішню здухвинну артерію. Тварин 4-ї дослідної групи (Д4) тричі з інтервалом 72 год. обробляли гемостимулюючою сироваткою (ГСС) власного виробництва в наростаючих дозах – 20 мл, 25 мл, 30 мл.

Як свідчать результати лікування, внутрішньом'язове одноразове введення броестрофану коровам з персистентним жовтим тілом яєчника індукувало прояв стадії збудження у 68,7% тварин, заплідненість склала 63,6%, а 43,7% самок з числа дослідних стали тільними. При комплексному внутрішньом'язовому застосуванні «естрофану» та «аміридину 1%» (група Д2) частота відновлення статевої циклічності зросла на 6,3%, заплідненість – на 10,3%, а число тільних – на 11,3%. Комбіноване внутрішньоартеріальне введення «естрофану» та «аміридину 1%» (група Д3) забезпечило найвищу заплідненість корів – 80% та ефективність лікування: 60,0% з числа дослідних стали тільними.

Висновки: 1. Інтраартеріальна інфузія «естрофану» та «аміридину 1%» проявляє більш активну лютеолітичну дію, ніж їх інтрамускульне введення.

2. Триразове введення гемостимулюючої сироватки коровам з персистентним жовтим тілом підвищує лютеолітичну дію «естрофану» та покращує заплідненість самок після проведеного лютеолізу.

Література

1. Zobel R., Pipal I., Buić V. Anovulatory estrus in dairy cows: treatment options and the influence of breed, parity, heredity and season on its incidence. *Vet. Arhiv.* 2012. 8. P. 239-249.
2. Longa S.T., Gioib P.V., Suong N.T. Some Factors Associated with Ovarian Disorders of Dairy Cattle in Northern Vietnam. *Tropical Animal Science Journal.* 2021. 44(2). P. 240-247. <https://doi.org/10.5398/tasj.2021.44.2.240>.
3. Bodnar O. (2022). Complex use of biostimulants in anaphrodisiacs in cows. *Agrarian Bulletin of the Black Sea Littoral.* Odesa. 102-103: 60-64. <https://doi.org/10.37000/abbsl.2022.102.11>. in Ukrainian.
4. Longa S.T., Phong V.T. Using of Prostaglandin F_{2α} and Gonadotrophin Releasing Hormone in treatment of ovarian disorders in dairy herd in Vinh Phuc province. *Journal of Animal Husbandry Sciences and Technics.* 2017. 224(9). P.73-79.
5. Захарова Т.В. Етіопатогенетичний зв'язок патології яєчників у корів з дисфункцією імунної системи та методи їх біокорекції : дис. ... к-та вет. наук : 16.00.07 / Львівський НУВМБ ім. С.З. Гжицького. Львів, 2013. 155 с.
6. Спосіб індукції статевої охоти у корів та телиць : пат. 84363 Україна : МПК А 61 Д 19/00, А 61 К 31/138, А 61 31/5575. № 2007 03641; заявл. 02.04.2007; опубл. 10.07.2008, Бюл. № 19.
7. Спосіб застосування препарату «Аміридин 1%» при лікуванні корів за ендометриту : пат. 69763 Україна : МПК А 61 К 33/00. № 2011 13084; Заявл. 07.11.2011; опубл.10.05.2012; Бюл. №9.